

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

468

Vragen van het lid **Boswijk** (CDA) aan de Minister van Buitenlandse Zaken over de *hongersnood in de Sudanese steden Al-Fasher en Kadugli* (ingezonden 4 november 2025).

Antwoord van Minister **Van Weel** (Buitenlandse Zaken) (ontvangen 24 november 2025).

Vraag 1

Heeft u kennisgenomen van het bericht dat de voedselwaakhond van de VN – het Integrated Food Security Phase Classification (IPC) – opnieuw hongersnood heeft vastgesteld in twee delen van Sudan, waaronder de zojuist ingenomen stad Al-Fasher?¹

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2

Hoe beoordeelt u de bevindingen van onder meer de Yale School of Public Health en Clingendael, die na de val van Al-Fasher spreken van massamoorden, martelingen, verkrachtingen en doelgerichte etnische zuiveringen, vooral gericht tegen niet-Arabische bevolkingsgroepen?²

Antwoord 2

Gedegen en onafhankelijk onderzoek is nodig om feiten te verzamelen over vermeende internationale misdrijven. Op grond van VNVR Resolutie 1593 heeft het Internationaal Strafhof (ICC) sinds 1 juli 2002 rechtsmacht over de situatie in Darfoer. Ook de door de VN-Mensenrechtenraad opgerichte *Independent International Fact-Finding Mission for the Sudan* (FFM Sudan) doet reeds onderzoek naar de situatie. Nederland heeft op 14 november in de VN-Mensenrechtenraad het belang van waarheidsvinding voor genoemde gruwelijkheden benadrukt en tevens opgeroepen tot een einde aan de mensenrechtenschendingen, naleving van het VN wapenembargo, en het beschikbaar maken van voldoende humanitaire hulp. Tijdens de bijeenkomst is een nieuwe resolutie aangenomen die het mandaat van de FFM uitbreidt,

¹ NOS, 3 november 2025, «Voedselwaakhond VN: hongersnood in Sudan in Al-Fasher en Kadugli», (Voedselwaakhond VN: hongersnood in Sudan in Al-Fasher en Kadugli)

² Reformatorisch Dagblad, 1 november 2025, «Genocide dreigt in verscheurd Sudan: «Dit is geen toevallig geweld»», (Genocide dreigt in verscheurd Sudan: «Dit is geen toevallig geweld»)

zodat ook specifiek onderzoek kan worden gedaan naar de gebeurtenissen in El Fasher.

Vraag 3

Denkt u dat hier mogelijk sprake is van grove schendingen van het internationaal humanitair recht, en dat dit mogelijk kan vallen onder de definitie van genocide zoals vastgelegd in het Genocideverdrag van de Verenigde Naties?

Antwoord 3

Uit de berichtgeving komt een zeer verontrustend beeld naar voren over de situatie en het kabinet wijst daarom ook op de noodzaak van gedegen en onafhankelijk onderzoek naar de situatie, om vast te stellen of er inderdaad sprake is van internationale misdrijven en de vervolging mogelijk te maken van degenen die daarvoor verantwoordelijk zijn.

Genocide is een uiterst serieuze kwalificatie en daarom is het kabinet in de regel terughoudend om situaties als genocide te kwalificeren. Om genocide vast te stellen, moet aan alle elementen van de juridische definitie van genocide uit het Genocideverdrag worden voldaan: het aantonen van één of meerdere handelingen uit het Genocideverdrag én van genocidale opzet. Hierbij geldt een hoge bewijslast en is grondig feitenonderzoek noodzakelijk. Daarom zijn uitspraken van internationale gerechts- en strafhoven, eenduidige conclusies volgend uit wetenschappelijk onderzoek, of vaststellingen door de VN-Veiligheidsraad voor het kabinet zwaarwegend bij het kwalificeren van dergelijke handelingen als genocide.

Vraag 4

Welke consequenties trekt u op basis van het Genocideverdrag als het oordeel is dat er een genocide zou dreigen in Darfur? Is Nederland verplicht alles in het werk te stellen om een genocide te voorkomen?

Antwoord 4

Het kwalificeren van een situatie als genocide is geen vereiste voor de toepasselijkheid van de verplichtingen onder het Genocideverdrag voor derde staten zoals Nederland, waaronder de verplichting om genocide te voorkomen. Deze verplichting treedt immers al eerder in werking, namelijk bij het bestaan van betrouwbare aanwijzingen van een ernstig risico op genocide. Het kabinet spant zich naar vermogen in om verergering van de situatie te voorkomen. Een voorbeeld hiervan is de inzet van het kabinet in de VN-Mensenrechtenraad, als lid van de Soedan kerngroep in de Mensenrechtenraad, samen met Duitsland, Verenigd Koninkrijk, Ierland en Noorwegen, voor de uitbreiding van het mandaat van de *Fact-Finding Mission* in Soedan, zodat ook specifiek onderzoek kan worden gedaan naar de gebeurtenissen in Darfoer. Op deze manier zet het kabinet in op gedegen en onafhankelijk onderzoek naar de misstanden in Soedan.

Voor verdere uiteenzetting van Nederlandse inzet omtrent Soedan verwijzen we u graag naar de antwoorden op de vragen van het lid Teunissen (PvdD) over de laatste stand van zaken Nederlandse inzet op humanitaire crisis in Soedan (kenmerk:2025Z17931), de Kamerbrief van 24 september jl. inzake de humanitaire situatie in Soedan (Kernmerk: BZ2520148) en de Kamerbrief van 24 november 2025 betreft de ontwikkelingen en humanitaire situatie van El Fasher na de inname door de RSF en de Nederlandse reactie hierop.

Vraag 5

Is de val van Al-Fasher en de acute situatie van hongersnood en etnisch geweld tegen burgers voor u reden om zo spoedig mogelijk de diplomatieke druk op de Verenigde Arabische Emiraten (VAE) op te voeren met als doel dat de VAE al het mogelijke in het werk stelt om te waarborgen dat de burgerbevolking beschermd wordt? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 5

Het kabinet heeft conform motie-Ceder c.s. (21 501-02, nr. 3276) tijdens de Raad Buitenlandse Zaken in november gepleit voor engagement vanuit de EU met externe actoren, inclusief in de context van EU-GCC relaties. Daarnaast spreekt Nederland binnen de brede bilaterale relatie met de Verenigde Arabische Emiraten (VAE) ook over de situatie in Soedan, zowel op politiek als hoog-ambtelijk niveau. Zo sprak ik op 19 november jl. met de Minister van

Buitenlandse Zaken, Sheikh Abdullah bin Zayed Al Nahyan, waar ik aandacht heb gevraagd voor de situatie in El Fasher en het belang heb onderstreept om te komen tot een einde aan het geweld. Inzet van de gesprekken is constructief engagement met de VAE als een relevante actor die aangeeft bij te willen dragen aan een einde van het conflict. De VAE is een van de relevante regionale actoren om tot een einde aan het conflict, en tot een vredesovereenkomst te komen. Zo maakt de VAE onderdeel uit van de QUAD – een samenwerkingsverband met de Verenigde Staten, Saoedi-Arabië en Egypte. De QUAD heeft in een verklaring in september jl. opgeroepen tot een wapenstilstand en deze groep landen spreekt met beide partijen om een einde te maken aan het conflict.

Vraag 6

Welke stappen heeft Nederland verder tot nu toe gezet, bilateraal of via de EU en de VN, om op te roepen tot bescherming van burgers in Darfur en om daders van deze misdaden ter verantwoording te roepen?

Antwoord 6

Nederland roept internationaal op tot het beschermen van burgers in Darfoer en tot verantwoording van de daders van misdaden tegen burgers. De Nederlandse diplomatieke inzet vindt bilateraal, in EU-verband en in multilaterale fora plaats. Binnen de Mensenrechtenraad heeft Nederland zich ingespannen om het mandaat van de *Fact Finding Mission* in Soedan te verlengen en heeft Nederland samen met de EU de strijdende partijen opgeroepen het humanitair oorlogsrecht te respecteren. Het mandaat van de FFM omvat onder meer het verzamelen, analyseren en documenteren van mensenrechtenschendingen en schendingen van het humanitair oorlogsrecht, met als doel straffeloosheid tegen te gaan. De FFM is aangemoedigd om samen te werken met het Internationaal Strafhof.

Vrijdag 14 november jl. heeft in de Mensenrechtenraad, op verzoek van de Soedan-kerngroep waarvan Nederland onderdeel is, een sessie plaatsgevonden over de mogelijke misdrijven tegen burgers in en om El Fasher. De Minister van Buitenlandse Zaken heeft hier het belang van waarheidsvinding benadrukt en opgeroepen tot het respecteren van het humanitair oorlogsrecht, de naleving van het VN-wapenembargo en het verzekeren van voldoende humanitaire hulp. Tijdens de Raad Buitenlandse Zaken in november zijn sancties aangenomen tegen Abdelrahim Hamdan Dagalo, een zeer hooggeplaatste commandant van de Rapid Support Forces (RSF). Conform de motie-Piri c.s. (21 501-02, nr. 3278) en motie-Piri (21 501-02, nr. 3279) heeft Nederland tijdens de Raad gepleit voor aanvullende sancties tegen verantwoordelijken voor de oorlog, zowel binnen als buiten Soedan, en inclusief de strijdende partijen op het hoogste niveau.

Vraag 7

Bent u bereid om, net als bij eerdere crises, stevig(er) diplomatiek op te treden richting de leiders van de Rapid Support Forces (RSF), inclusief het aandringen op sancties tegen verantwoordelijken?

Antwoord 7

Nederland roept internationaal op tot het stoppen van geweld tegen burgers en pleit voor het tegengaan van straffeloosheid van schendingen van het internationaal recht. Tijdens de Raad Buitenlandse Zaken in november zijn sancties aangenomen tegen Abdelrahim Hamdan Dagalo, een zeer hooggeplaatste commandant van de Rapid Support Forces (RSF). Conform de motie-Piri c.s. (21 501-02, nr. 3278) en motie-Piri (21 501-02, nr. 3279) heeft Nederland tijdens de Raad gepleit voor aanvullende sancties tegen verantwoordelijken voor de oorlog, zowel binnen als buiten Soedan, en inclusief de strijdende partijen op het hoogste niveau.

Vraag 8

Bent u bereid het Internationaal Strafhof te ondersteunen bij het verzamelen van relevant bewijsmateriaal? Zo ja, op welke wijze kan Nederland helpen met het verzamelen en aandragen van bewijsmateriaal?

Antwoord 8

In de afgelopen drie jaren heeft Nederland in totaal 6 miljoen euro aan vrijwillige bijdragen aan het Internationaal Strafhof (ICC) overgemaakt om de algehele onderzoekscapaciteit van het Hof te versterken. Mede met behulp van deze bijdragen heeft het ICC moderne ICT-middelen kunnen aanschaffen ten behoeve van de (digitale) bewijsgaring en kunnen investeren in moderne forensische technologieën. Ook heeft het Parket van de Aanklager (*Office of the Prosecutor*, OTP) met behulp van deze bijdragen een digitaal portaal – de «OTPLink» – geopend, waardoor eenieder nu online potentieel bewijsmateriaal met het ICC kan delen, waaronder audiovisueel materiaal. Tevens is er geïnvesteerd in gespecialiseerde capaciteit op het gebied van genderspecifieke misdrijven en misdrijven tegen kinderen, onder andere door het in dienst nemen van relevante juridische en praktische experts. De Nederlandse vrijwillige bijdragen van de afgelopen jaren hebben op deze en andere manieren een significante bijdrage geleverd aan de capaciteit van het ICC om bewijsmateriaal te verzamelen en te verwerken.

Vraag 9

Bent u bereid om de Kamer op korte termijn te informeren over de actuele stand van zaken rond het conflict in Sudan; de rol van Nederland in diplomatieke, humanitaire en juridische inspanningen; en de inzet richting internationale tribunalen voor gerechtigheid voor de slachtoffers?

Antwoord 9

Ja. Graag verwijs ik naar de recente Kamerbrief van 24 november 2025 betreft de ontwikkelingen en humanitaire situatie van El Fasher na de inname door de RSF en de Nederlandse reactie hierop.

Vraag 10

Kunt u deze vragen met spoed, bij voorkeur binnen een week, beantwoorden?

Antwoord

De vragen zijn zo spoedig mogelijk beantwoord.